

АКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ГАРМОНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ІЗ ЗАПИТАМИ РОБОТОДАВЦІВ

**Тютюнник Ю. М., професор кафедри економічної
теорії та економічних досліджень, к.е.н., доцент,**

**Рудич А. І., завідувач кафедри економічної
теорії та економічних досліджень, к.е.н., доцент,**

**Песцова-Світалка О. С., доцент кафедри економічної
теорії та економічних досліджень, к.е.н., доцент**

Основною метою освітнього процесу є підготовка висококваліфікованих фахівців для різних сфер суспільного життя, які були б конкурентоздатними на національному та міжнародному ринках праці. У зв'язку з цим під час організації навчального процесу, поряд із традиційними методами, доцільним є застосування таких активних методів як: метод ігрового навчання, метод виробничих ситуацій, ділові ігри, розігрування ролей та ін.

Одним із найбільш ефективних методів навчання є ділова гра. Розрізняють три сфери застосування ігрового методу:

1. Навчальна сфера: метод застосовується у навчальній програмі для навчання, підвищення кваліфікації.
2. Дослідницька сфера: використовується для моделювання майбутньої професійної діяльності з метою набуття навичок прийняття рішень, оцінювання ефективності організаційних структур і т. д.
3. Оперативно-практична сфера: ігровий метод використовується для аналізу та розроблення різних елементів освітнього процесу.

Мета ділової гри – сформувати певні навички й уміння здобувачів вищої освіти у їх активному творчому процесі. Позитивними факторами застосування ділових ігор є: висока мотивація, емоційна насиченість процесу навчання; підготовка до професійної діяльності; сприяння закріпленню знань у ході післяігрового обговорення.

Метод ділової гри розкриває особистісний потенціал здобувача вищої

освіти, адже кожний учасник може діагностувати свої можливості поодиночі, а також у спільній діяльності з іншими учасниками. У процесі підготовки і проведення ділової гри учасники повинні мати можливості для самоствердження та саморозвитку. При цьому викладач має допомагати учаснику стати у грі тим, ким він хоче бути, показати йому самому його кращі якості, які могли б розкритися у ході спілкування.

Аналітична підготовка здобувачів вищої освіти спеціальностей «Облік і оподаткування», «Фінанси, банківська справа та страхування» передбачає використання ділових ігор із метою вивчення практичних аспектів оцінювання фінансового стану підприємств з урахуванням запитів роботодавців.

Основою для ділової гри є теоретичний матеріал. Ділова гра дає можливість змодельовати будь-яку конкретну практичну ситуацію. Ділові ігри, які розроблені під конкретні ситуації, вводять майбутніх бухгалтерів і фінансистів у сферу виробничо-фінансової діяльності: виховують у них здатність об'єктивно оцінювати фінансово-економічний стан суб'єктів господарювання, знаходити ефективні рішення щодо його поліпшення.

Успіх ділової гри залежить від ряду факторів – організаційних, методичних, психологічних, технічних та ін. Із загального кола питань, що впливають на якість і результати ділової гри, виділяють такі: вибір теми, її актуальність та дискусійні можливості; підбір учасників гри, розподіл їх на підгрупи, відділи, посади з урахуванням знань учасників і мікроклімату в групі; чітке розроблення завдань; глибоке вивчення здобувачами вищої освіти матеріалу, відпрацювання різних альтернативних варіантів; напрацювання «запасних» ситуацій; аналіз результатів гри, анкетування учасників. Як зазначає Н. В. Сідельник, тільки та гра може вважатися діловою, в якій чітко розроблені: виробнича модель об'єкта або процесу; ігрова модель професійної діяльності учасників; система пізнавальних та ігрових мотивів [1]. Спеціально розроблені ділові ігри найкраще сприяють засвоєнню посадових обов'язків майбутнього фахівця.

Ділова гра складається з трьох етапів: підготовчого, ігрового та

підсумкового. На першому етапі керівник готує учасників до гри, здійснює розподіл ролей. Здобувачі вищої освіти вивчають літературу, нормативні документи, розглядають можливі варіанти завдань, готують необхідні атрибути гри. Другий етап – безпосередньо гра. Керівник не втручається в її хід, його мета – видати завдання, додаткову інформацію, стежити за дотриманням часового режиму і спрямувати гру на розвиток у здобувачів вищої освіти практичних навичок вирішення конкретної фінансової ситуації або проблеми. На третьому етапі обговорюються результати гри, оцінюється діяльність кожного учасника: за що і як він заохочується, і навпаки.

Під час ділової гри здобувачі вищої освіти реалізують комплекс умінь: бачення фінансової ситуації в цілому; здатність аналізувати складові частини об'єкта діяльності; виділення у цій ситуації предмета дій, мети, засобів та результатів, яких потрібно досягти; виконання дій, спрямованих на вирішення конкретних завдань аналізу; прийняття самостійних рішень у сфері поліпшення фінансово-економічного стану підприємств.

Під час ділової гри особлива роль відводиться викладачу, адже підвищується його особиста активність і професійна компетентність, він повинен розкрити чіткий зв'язок своєї дисципліни з практичною діяльністю. У підсумку здобувачі вищої освіти набувають навички самоорганізації, самостійного планування своєї діяльності, цілеспрямованості, вміння домовлятися про розподіл ролей, враховувати думки інших та допомагати один одному заради досягнення поставленої мети.

Загалом результативність ділової гри залежить від соціально-психологічних якостей і знань здобувачів вищої освіти та професійних компетентностей керівника гри.

Список літератури:

1. Сідельник Н. В. Інтерактивні методи навчання майбутніх педагогів у вищій школі [Електронний ресурс] / Н. В. Сідельник // Теоретичні питання культури, освіти та виховання. Вип. 47. – Режим доступу: http://www.info-library.com/content/2283_Sidelnik.